

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	Atoshov Sanjar Bahodirovich arxitektura fanlari bo'yicha falsafa doctori (PhD) "Arxitektura" kafedrasida katta o'qituvchisi
E-mail:	sanjaratashev82@gmail.com
Tashkilot:	Urganch davlat universiteti, "Arxitektura" kafedrasida
Taqrizchilar:	Urganch davlat universiteti, "Arxitektura" kafedrasida mudiri, arxitektura fanlari nomzodi
	 Setmammatov M.B.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

2024-yil

ARXITEKTURAVIY QALAMTASVIR,
RANGTASVIR VA HAYKALTAROSHLIK
fanidan

DASTUR

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi:

700000 – Muhandislik ishlov berish va qurilish sohalari

Ta'lim sohasi:

730000 – Arxitektura va qurilish

Ta'lim yo'nalishi:

60730100– Arxitektura (turlari bo'yicha)

Urganch – 2024

Mazkur o'quv fan dasturi Urganch davlat universiteti kengashining 2024-yil 29-iyundagi №11- sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

O'quv ishlari bo'yicha prorektor: S.U.Xodjaniyazov

Akademik faoliyat va registrator departamenti raxbari: G.R.Matlatipov

Mazkur o'quv dastur "Texnika" fakulteti Kengashining kafedrasining 2024-yil 24-iyundagi №11-sonli yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan

"Texnika" fakulteti dekani: M.Q.Qurbonov

Mazkur o'quv dastur "Arxitektura" kafedrasining 2024-yil 18-iyundagi №22-sonli yig'ilishida muhokama qilinib, tasdiqlash uchun tavsiya etilgan

"Arxitektura" kafedra mudiri: dots. M.B.Setmammatov

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
AQRH 1108	2024-2025	1-2	1-semestr 4 2-semestr 4
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	Jami yuklama (soat)
Majburiy	O'zbek		1-semestr 4 soat 2-semestr 4 soat
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Arxitekturaviy qalamtasvir, rangtasvir va haykaltaroshlik	Ma'ruza - Amaliy 60	6-semestr 60
			7-semestr 60
	JAMI	120	120
			240

Fan maqsadi (FM)	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
Ushbu Sillabus fanning maqsadlarini tavsiflaydi. Bu talabalarga tasviriy san'atning nazariy asoslari, Arxitekturaviy qalamtasvir, rangtasvir va haykaltaroshlikning asosiy tushunchalari, uning nazariy asoslari, amaliy-texnikaviy malakalari, tasviriy-ifodaviy vositalarini qo'llash, arxitekturaviy loyihalarning tasviriy obrazlarini yaratishga, me'moriy kopozitsiyalar tarkibidagi arxitekturaviy detallarni konstruktiv yechimini tasviriy vositalarda ifodalashga o'rgatish, badiiy-fazoviy mushohada yuritish kompetentsiyasini shakllantirish hamda ularni amalda tatbiq eta olish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.	
1.	Bino va inshootlar tipologiyasi (BIT1404)
2.	Arxitekturaviy loyihalash (AL1306)
3.	Digital loyihalash (AutoCAD, SketchUp, Revit) (DL1210)
4.	Arxitektura tarixi va nazariyasi (ATN1504)

Ta'lim natijalari (TN)	Bilimlar jihatidan:
TN1	fan haqidagi nazariy bilimlar hamda amaliy kompetentsiyalarga oid ma'lumotlarni o'rganish;
TN2	me'morlik sohasidagi arxitekturaviy qalamtasvir, rangtasvir va haykaltaroshlikka oid ilmiy-metodik manbalar, mahsus adabiyotlarni mustaqil tarzda o'rganish hamda shaxsiy xulosalarini tasviriy vositalarda ijodiy-loyihaviy faoliyatga tatbiq eta olish;
TN3	me'moriy loyihalarning konstruktiv tuzilishi, ularning elementlarini mantiqiy-kompozitsion yaxlitligini tasvirlashda tasviriy san'atning ifodaviy vositalarining optimal turi va texnikasini tanlay olish va ulardan to'g'ri

	foydalanish olish;
	ijodiy loyihalar uchun mustaqil tarzda birlamchi material (namunalari, eskizlar, qoramalar, illyustrativ materiallar va b.) to'plash hamda ulardan ijodiy faoliyatda foydalanish.
TN4	Mashg'ulotlar shakli: 1-semestr uchun amaliy mashg'ulot (A)
A1	Geometrik shakllardan natyurmort qalamtasviri. Geometrik shakllar, ularning turlari va konstruktiv tuzilishlari. Geometrik shakllardan iborat natyurmortni ishlash tartiblari
A2	Buyumlarning shakli, hajmini tasvirlashda yorug'-soya munosabatlari, qalamtasvir texnikasidan foydalanib ishlash
A3	Gipsli bezak qalamtasviri. Ro'ztekani tasvirlashda ularning konstruktiv tuzilishlarini geometrik shakllar misolida idrok etish, tahlil qilish va tasvirlash
A4	Buyumlarni tasvirlashda qalamtasvir texnikasidan foydalanish holda ishlash
A5	Antik davrga mansub (doriy) gipsdan ishlangan kapital namunasining konstruktiv qalamtasvirini ishlash
A6	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlarini topib ishlash
A7	Odam yuz qismlarini qalamtasvirini chizish. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini qalamtasvirini ishlash (burun)
A8	Odam yuz qismlarini qalamtasvirini chizish. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini qalamtasvirini ishlash (lab)
A9	Odam yuz qismlarini qalamtasvirini chizish. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini qalamtasvirini ishlash (ko'z)
A10	Odam yuz qismlarini qalamtasvirini chizish. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini qalamtasvirini ishlash (quloq)
A11	Odam bosh suyagini chizish (cherep)
A12	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlari va anatomik tuzilishiga e'tibor bergan holda ishlash
A13	Gudon gipsli anatomik boshni chizish Natura nisbatlarini to'g'ri topib ishlash
A14	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlari va anatomik tuzilishiga e'tibor bergan holda ishlash
A15	Antik davrga mansub haykal qalamtasviri (Appalon) Natura nisbatlarini to'g'ri topib ishlash
A16	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlari va anatomik tuzilishiga e'tibor bergan holda ishlash
A17	Antik davrga mansub haykal qalamtasviri (Volter) Natura nisbatlarini to'g'ri topib ishlash
A18	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlari va anatomik tuzilishiga e'tibor bergan holda ishlash

A19	Antik davrga mansub haykal qalamtasviri (Sokrat) Natura nisbatlarini to'g'ri topib ishlash
A20	Naturani tasvirlashda uning materiallik xususiyatlari va anatomik tuzilishiga e'tibor bergan holda ishlash
A21	Rangtasvir Geometrik shakllardan natyurmort (grizayl) Geometrik shakllari va ularning konstruktiv tuzilishlariga e'tibor bergan holda qog'ozga joylashtirish
A22	Grizayl ishlash qoidalariga amal qilgan holda ton nisbatlari, hamda havo perspektivasini topib ishlash
A23	Issiq yoki sovuq tusda berilgan sodd natyurmort Natyurmort turlari va ularning xususiyatlari.
A24	Issiq va sovuq rang nisbatlarini topgan holda ishlash
A25	Uy-ro'zg'or buyumlaridan iborat natyurmort Nisbatlarni to'g'ri topib joylashtirish
A26	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash va ishni yakunlash
A27	Qarama-qarshi ranglarda berilgan natyurmort. Kontrastlilik texnikasi, ularni arxitekturaviy eskizlar va loyihalarni bajarishda qo'llash tartiblari.
A28	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash
A29	Ishni umumlashtirish va yakunlash
A30	Semestr davomida ishlangan amaliy va mustaqil ishlar albomini topshirish
Mashg'ulotlar shakli: 2-semestr uchun amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Milliy naqshlar ishlangan buyumlardan tuzilgan natyurmort. Milliy naqsh rang koloritlarini to'g'ri topib ishlash
A2	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash va ishni yakunlash
A3	Meva va sabzavotlardan tuzilgan natyurmort. Milliy naqsh rang koloritlarini to'g'ri topib ishlash
A4	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash va ishni yakunlash
A5	Arxitekturaviy manzara chizish. Daraxtlar, gullar, maysalar ishtirokida tabiat manzarasi ishlash.
A6	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash va ishni yakunlash
A7	Shahar manzarasini chizish. Ko'p qavatli binnolar, yo'l, transport va boshqa narsalar ishtirokida shahar manzarasi chizish
A8	Rang nisbatlarini to'g'ri topgan holda ishlash va ishni yakunlash
A9	Haykaltaroshlik Plast formasini har xil hajmda yasash. Har xil tekisliklardan iborat bo'lgan kompozitsiya yaratish (o'simliksimon naqshli tasvirlar asosida)
A10	Plast formasini hosil qilishda qo'llaniladigan material, xom ashyoning o'ziga xos xususiyatlari. holatiga ko'ra turlicha tekisliklarga ega bo'lgan murakkab kompozitsiya yasash. Kompozitsiyalarga syujetli, naqshinkor bezaklar berish. (Relief)

A11	Odam yuz qismlarini yasash. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini ishlash (burun)
A12	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A13	Odam yuz qismlarini yasash. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini ishlash (lab)
A14	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A15	Odam yuz qismlarini yasash. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini ishlash (ko'z)
A16	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A17	Odam yuz qismlarini yasash. "Dovud" haykali bosh tuzilishi asosida yuz qismlarini ishlash (quloq)
A18	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A19	Gipsdan yasalgan qo'l shaklini yasash. Naturani yasashda uning materiallik xususiyatlariga va anatomic tuzilishga e'tabor bergan holda ishlash Plastilin va skalpellar
A20	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A21	Gipsdan yasalgan oyoq shaklini yasash. Naturani yasashda uning materiallik xususiyatlariga va anatomic tuzilishga e'tabor bergan holda ishlash Plastilin va skalpellar
A22	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A23	Odam bosh suyagini yasash (cherep) Naturani yasashda uning materiallik xususiyatlariga va anatomic tuzilishga e'tabor bergan holda ishlash
A24	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A25	Gipsli Appalon maskasini yasash Naturani yasashda uning materiallik xususiyatlariga va anatomic tuzilishga e'tabor bergan holda ishlash Plastilin va skalpellar
A26	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash va ishni yakunlash
A27	Gipsli anatomik haykalini yasash Naturani yasashda uning materiallik xususiyatlariga va anatomic tuzilishga e'tabor bergan holda ishlash Plastilin va skalpellar
A28	Anatomik xususiyatlariga e'tabor bergan holda ishlash
A29	Amaliy ishni yakunlash
A30	Semestr davomida ishlangan amaliy va mustaqil ishlar albomini topshirish
1- semestr uchun Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	Uy ro'zg'or buyumlaridan sodda natyurmort
MT 2	"Yurtimda kuz" mavzusi asosida tabiat manzarasi.
MT 3	SHoh ko'cha perspektivasi. CHiziqli tasvir.
MT 4	SHahar manzaralari. Dekorativ usulda. Akvarel yoki guash.
MT 5	Qarama-qarshi ranglardan iborat murakkab natyurmort
MT 6	Tarixiy arxitektura yodgorlikning konstruktiv tasviri.
MT 7	"SHahar ko'rinishi" mavzusi asosida tabiat manzarasi. Dekorativ ko'rinishda.
MT 8	Tarixiy arxitektura yodgorlikning interer ko'rinishi tasviri.

MT 9	Avtoportret. Akvarel yoki guash
M 10	Xona-interer ko'rinishi
M 11	Har – xil daraxtlar ko'rinishini chizish
M 12	Interer mavzusida kompozitsiya yaratish (turli binolar intereri).
2-semestr uchun Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	Turli hajmlardan tashkil topgan imorat kompozitsiyasini yaratish
MT 2	Fantastik arxitektura mavzusida kompozitsiya yaratish
MT 3	Fantastik shahar mavzusida kompozitsiya yaratish
MT 4	Plastilin yordamida 15x15 sm o'lchamdagi plast ustiga girix naqshini ishlash.
MT 5	Plastilin yordamida 20x20 sm o'lchamdagi plast ustiga o'simliksimon naqsh ishlash
MT 6	Imorat bezagi uchun qo'llaniladigan o'simliksimon naqsh kompozitsiyasi relefini ishlash
MT 7	Bolalar maydonchalari uchun dekorativ haykalning xomaki nusxasini ishlash
MT 8	Interer uchun gorelef kompozitsiya ishlash
MT 9	Oddiy shakllardan iborat naqshni sopol taqsimcha yuzasiga ishlash
MT 10	Plastilin yordamida plast ustiga barelef kompozitsiya ishlash
MT 11	Oddiy shakllardan iborat naqshni sopol taqsimcha yuzasiga ishlash

Asosiy adabiyotlar

1. Bobonazarov Sh.U "Qalamtasvir" O'quv qo'llanma. Toshkent-2021
2. Mirdavidova S. Rangtasvir va qalamtasvir asoslari. O'quv qo'llanma. – Toshkent, 2017
3. Yusupov U.Q. Haykaltaroshlik. O'quv qo'llanma. – Toshkent: 2014.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Osmolovskaya O.V., A.A. Musatov. Risunok po predstavleniyu. – Moskva, 2015
5. Boymetov B. "Haykaltaroshlik va plastic anatomiya" O'quv qo'llanma Toshkent 2007
6. O. Yusupov "Rangtasvirda akvarel bilan ishlash texnikasi va texnologiyasi" Toshkent-2011
7. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
8. www.urokiavareli.ru – rangtasvir uslublari
9. www.zaholstom.ru – tasviriy san'at turali